

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 14.10.2024 r.

Poz. 4258

Uchwała Nr 119/g249/P/24

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku

z dnia 10 października 2024 r.

Działając na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 i art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1325), art. 18 ust. 2 pkt 8, art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1465), art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 70 z późn. zm.), art. 6 b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1176), art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 888) - Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku po rozpoznaniu uchwały Nr VI/35/2024 Rady Gminy Nowa Karczma z dnia 17 września 2024 r. w sprawie poboru w drodze inkasa podatku rolnego, podatku leśnego i podatku od nieruchomości od osób fizycznych oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wynagrodzenia za inkaso

orzeka nieważność § 5 ust. 2 i 3 badanej uchwały.

UZASADNIENIE

W dniu 19 września 2024 r. wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku uchwała Nr VI/35/2024 Rady Gminy Nowa Karczma z dnia 17 września 2024 r. w sprawie poboru w drodze inkasa podatku rolnego, podatku leśnego i podatku od nieruchomości od osób fizycznych oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wynagrodzenia za inkaso.

Badaną uchwałą Rada Gminy Nowa Karczma postanowiła zarządzić pobór w drodze inkasa podatku od nieruchomości od osób fizycznych, podatku rolnego od osób fizycznych, podatku leśnego od osób fizycznych, wyznaczyła uprawnionych do pobierania opłaty inkasentów oraz wyznaczyła im wynagrodzenie.

W treści § 5 badanej uchwały Rada Gminy Nowa Karczma ustaliła, m.in., że:

"2. Rozliczenie wynagrodzenia z tytułu inkasa nastąpi w terminie 14 dni po terminie płatności podatków.

3. Inkasent nie jest upoważniony do samodzielnego potrącania swojego wynagrodzenia."

Analiza treści powyższych postanowień uchwały wskazuje, że jest ona obarczona wadą o charakterze istotnego naruszenia prawa, w kontekście przytoczonych niżej przepisów aktów prawnych.

W ocenie Kolegium tut. Izby zapis § 5 ust. 2 i 3 przedmiotowej uchwały określający termin rozliczenia wynagrodzenia z tytułu inkasa oraz brak upoważnienia do samodzielnego potrącania swojego wynagrodzenia, ustalony został z przekroczeniem kompetencji określonych przepisami art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6b ustawy o podatku rolnym oraz art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym.

W myśl wyżej wymienionych przepisów rada gminy może zarządzić odpowiednio pobór podatku od nieruchomości od osób fizycznych, podatku rolnego od osób fizycznych, podatku leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa oraz wyznaczyć inkasentów i określić wynagrodzenie za inkaso.

Zatem, w ocenie Kolegium tut. Izby, zapis § 5 ust. 2 i ust. 3 przedmiotowej uchwały określający termin rozliczenia wynagrodzenia z tytułu inkasa w terminie 14 dni po terminie płatności podatków oraz postanowienie, że inkasent nie jest upoważniony do samodzielnego potrącania swojego wynagrodzenia, został ustanowiony z przekroczeniem kompetencji określonych ww. przepisami prawa, ponieważ takich możliwości dla organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego ustawodawca w nich nie przewidział.

Podobne stanowisko w przedmiotowej kwestii zajął Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 29 czerwca 2017 r. (sygn. akt I SA/Po 212/17), w którym stwierdził między innymi, że jeżeli katalog spraw, w zakresie których ustawodawca upoważnił radę gminy do określenia szczegółowych zasad postępowania, jest zamknięty, to rada ta może dokonywać regulacji prawnych tylko w takim zakresie, w jakim została do tego upoważniona. Ponadto, jeżeli dany przepis i wskazane w nim elementy mają charakter wyczerpujący, to nie jest dopuszczalna wykładnia rozszerzająca zastosowania tego przepisu w odniesieniu do innych kwestii, które nie zostały w nim wymienione. Co nadto istotne w ww. sprawie, jakkolwiek Sąd uznał za wadliwe zapisy ustalone przez radę gminy w zakresie terminu zapłaty wynagrodzenia za inkaso opłat lokalnych, to taka koncepcja Sądu znajdzie, w ocenie Kolegium tut. Izby, również zastosowanie w odniesieniu do inkasa podatków lokalnych – w podanym zakresie przedmiotowym, czyli dotyczącym ustalenia terminu zapłaty wynagrodzenia za inkaso.

Z kierunkiem niniejszego rozstrzygnięcia korespondują również normy wynikające z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (tekst jednolity: Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) w zw. z art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym.

Zgodnie bowiem z art. 7 Konstytucji RP organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Wywiedziona z przepisu prawa norma prawna jest podstawą dla działania upoważnionego w tym przepisie organu, a więc każde działanie władzy publicznej musi znajdować umocowanie w przepisach prawa upoważniających do podjęcia danego aktu prawnego. Z kolei art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym stanowi o tym, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat, jednakże organ stanowiący ma to czynić w granicach określonych w ustawach.

W ocenie Kolegium tut. Izby w odniesieniu do stwierdzonych uchybień badanej uchwały wystąpiły przesłanki do orzeczenia jej nieważności w podanym zakresie przedmiotowym.

W wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 22 stycznia 2019 r. (sygn. akt I SA/Gd 1045/18) podkreślono, że: "Jeżeli prawo miałoby zostać w widoczny sposób zdeformowane, przez utrzymanie w mocy aktu prawa miejscowego niezgodnego z prawem, to wówczas należałoby uznać, że dochodzi do istotnego naruszenia prawa.". Z orzecznictwa sądowego wynika bowiem, że nieważność powoduje jedynie istotne naruszenie prawa, przy czym może zostać ona stwierdzona tylko wobec uchybień, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym.

Mając powyższe na uwadze Kolegium tut. Izby postanowiło jak w sentencji.

Na niniejszą uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia, wnoszona za pośrednictwem tutejszej Izby.

Postępowanie sądowe jest wolne od opłat sądowych.

Przewodnicząca Kolegium

Luiza Budner - Iwanicka

Prezes

Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku